

Sygn. akt II Ka 600/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział II Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Grażyna Artymiak (spr.)

Sędziowie: SSO Mariusz Sztorc

SSO Grzegorz Maciejowski

Protokolant: st.sekr.sądowy Ewa Gronko

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Rzeszowie – Renaty Stopińskiej-Witkowskiej i oskarżycielki posiłkowej K. L.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 stycznia 2015 r.

sprawy **R. L.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 209 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie Zamiejscowego Wydziału Karnego z siedzibą w Strzyżowie

z dnia 26 sierpnia 2014 r., sygnatura akt XIV K 163/14

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt II Ka 600/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 28 stycznia 2015 r.

R. L. został oskarżony o to, że w okresie od 12 kwietnia 2013 roku do 9 czerwca 2014 roku w L., gm. N., pow. S., woj. (...) uporczywie uchylał się od ciężącego na nim z mocy ustawy i wyroku Sądu Okręgowego Wydział I Cywilny z dnia 27 maja 2010 roku (sygn. akt I C 1164/09) obowiązku lożenia na utrzymanie małoletnich dzieci W. i D. L. w kwocie 400 złotych miesięcznie płatne do rąk matki K. L. do dnia 1-go każdego miesiąca, przez co naraził na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych i zmusił do korzystania ze świadczeń funduszu alimentacyjnego, tj. o przestępstwo z art. 209§1 kk.

Sąd Rejonowy w Rzeszowie XIV Zamiejscowy Wydział Karny z/s w Strzyżowie wyrokiem z dnia 26 sierpnia 2014 r. (sygn. akt XIV K 163/14) uznał oskarżonego R. L. za winnego popełnienia czynu zabronionego z art. 209 § 1 kk polegającego na tym, że oskarżony w okresie od 12 kwietnia 2013 roku do 9 czerwca 2014 roku w L., gm. N., pow. S., woj. (...) uporczywie uchylał się od ciężącego na nim z mocy ustawy i wyroku Sądu Okręgowego Wydział I Cywilny z dnia 27 maja 2010 roku (sygn. akt I C 1164/09) obowiązku lożenia na utrzymanie małoletnich dzieci W. i D. L. w kwocie 400 złotych miesięcznie płatne do rąk matki K. L. do dnia 1-go każdego miesiąca, przez co naraził na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych i zmusił do korzystania ze świadczeń funduszu alimentacyjnego, przy czym Sąd przyjął, że kwota alimentów wynosi 400,00 zł na każde dziecko. Za tak przypisany czyn na podstawie art.

209 § 1 kk, Sąd skazał oskarżonego na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie na podstawie art. 69 § 1 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk warunkowo zawiesił na okres próby 3 lat, zaś na podstawie art. 73 § 1 kk, oddał go w okresie próby pod dozór kuratora sądowego.

Ponadto, Sąd Rejonowy na podstawie art. 72 § 1 pkt 3 kk zobowiązał oskarżonego do bieżącego łozenia na utrzymanie swoich małoletnich dzieci W. i D. L..

Nadto na podstawie art. 627 kpk Sąd Rejonowy zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w całości w kwocie 260,00 złotych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł oskarżony. Zaskarżając wyrok w całości, zarzucił:

- 1) obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. 209 §1 kk, przez jego niewłaściwe zastosowanie, co przejawiało się w uznaniu, że oskarżony swoim zachowaniem w okresie od 12 kwietnia 2013 r. do 9 czerwca 2014 r. wypełnił znamiona przestępstwa niealimentacji, podczas gdy dokonane przez Sąd I instancji ustalenia nie pozwalały na dokonanie oceny zachowania oskarżonego jako nacechowanego złą wolą i intencyjnością oskarżonego niealimentacji swoich małoletnich dzieci,
- 2) obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku, a to art. 4 kpk, art. 5 §2 kpk i art. 7 kpk, przez niewszechstronne przeprowadzenie postępowania dowodowego, a w szczególności nienależyte i niedostateczne zbadanie możliwości majątkowych i zarobkowych oskarżonego w okresie objętym aktem oskarżenia o jego realnych możliwości realizacji ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego,
- 3) rażącą niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego kary 10 miesięcy pozbawienia wolności warunkowo zawieszonej na okres próby 3 lat, która to kara jawi się jako rażąco surowa biorąc pod uwagę niski stopień zawinięcia oskarżonego.

Podnosząc powyższe oskarżony wniósł o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku w całości i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu, względnie o zmianę zaskarżonego wyroku w części dotyczącej kary przez skazanie oskarżonego na karę łagodniejszego rodzaju jak kara pozbawienia wolności, ewentualnie wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania,
- 2) odstąpienie od zasądzania od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja Skarżącego mogła odnieść skutek w postaci uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego jej rozpoznania.

Zważywszy na uchybienia w procesie prowadzącym do wydania wyroku przez Sąd Rejonowy przedwczesnym byłoby merytoryczne odnoszenie się do podniesionych przez Skarżącego zarzutów. Rzecz mianowicie w tym, że Sąd Rejonowy wydał zaskarżony wyrok na posiedzeniu uwzględniając wniosek Prokuratora o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie uzgodnionej z oskarżonym kary. Jednakże zestawiając treść zarzutu aktu oskarżenia z opisem czynu przypisanego oskarżonemu w zaskarżonym wyroku zauważyć należy, iż Sąd dokonał istotnej zmiany opisu tego czynu.

Skoro materiał dowodowy zebrany w sprawie, w której wydano zaskarżone orzeczenie, dawał podstawy do tego, aby Sąd rozpoznający sprawę podjął wątpliwości, co do okoliczności jego popełnienia, czemu dał wyraz uznając za nieprawidłowy opis czynu zarzucanego oskarżonemu R. L. i dokonując innego opisu czynu przypisanego oskarżonemu, winien skierować sprawę do rozpoznania na rozprawie.

Zgodnie z art. 335 § 1 kpk, wniosek Prokuratora o skazanie oskarżonego bez przeprowadzenia rozprawy może zostać uwzględniony tylko wtedy, jeżeli okoliczności popełnienia przestępstwa nie budzą wątpliwości. Zgodnie natomiast

z art. 343 § 7 kpk, jeżeli Sąd uzna, że w sprawie nie zachodzą podstawy do uwzględnienia wniosku Prokuratora, to sprawa podlega rozpoznaniu na zasadach ogólnych. Wobec zaistnienia w sprawie wątpliwości, które powinny zostać wyjaśnione przez Sąd pierwszej instancji, wniosek prokuratora w trybie art. 335 kpk, w jego pierwotnej postaci, nie mógł zostać uwzględniony. Wyjaśnienie zaistniałych wątpliwości dotyczących wysokości miesięcznych rat alimentacyjnych prowadzić powinno do podjęcia prób odpowiedniej modyfikacji wniosku za zgodą obydwu stron, ewentualnie do nieuwzględnienia wniosku i rozpoznania sprawy na zasadach ogólnych. Uwzględniając wniosek Prokuratora, a jednocześnie dokonując wskazanej powyżej zmiany opisu przedmiotowego czynu, Sąd Rejonowy dopuścił się więc naruszenia art. 335 § 1 kpk i art. 343 § 7 kpk, albowiem nie można było stwierdzić, że w chwili rozpoznawania tegoż wniosku, mógłby on zostać uwzględniony, z uwagi na to, iż okoliczności sprawy nie budziły wątpliwości. Naruszenie tych przepisów miało charakter rażący. Sąd pierwszej instancji rozpoznając wniosek prokuratora w trybie art. 335 kpk i art. 343 kpk zobowiązany jest do zbadania sprawy zarówno pod względem formalnym, jak również materialnym. Zobowiązanie do wyjaśnienia wszelkich wątpliwości przez sąd rozpoznający wniosek prokuratora złożony w trybie art. 335 kpk zaakcentowane zostało w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2011 r., IV KK 126/11, Lex nr 817549 oraz z dnia z dnia 25 września 2012 r., IV KK 163/12, Lex nr 1226727.

W tym stanie sprawy, apelacja oskarżonego spowodowała, że w wyniku kontroli odwoławczej konieczne było, na podstawie art. 437 § 2 kpk, art. 449 kpk i art. 456 kpk, uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego jej rozpoznania.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy koniecznym będzie uniknięcie uchybień będących podstawą uwzględnienia apelacji i rozpoznanie sprawy zgodnie z obowiązującym prawem materialnym i procesowym. Niezbędnym w niniejszej sprawie jest zbadanie i wyjaśnienie wszelkich wątpliwości, co do wysokości świadczeń alimentacyjnych oskarżonego, ale także oceny, podnoszonych w apelacji, możliwości wywiązania się z nich. Ponadto po zbadaniu tych okoliczności Sąd pierwszej instancji zobligowany będzie do dokonania odpowiedniej modyfikacji wniosku złożonego w trybie art. 335 kpk, przy uzyskaniu zgody stron na taką zmianę, ewentualnie do skierowania sprawy do rozpoznania na zasadach ogólnych, nie tracąc z pola widzenia obowiązku dążenia do oparcia swojego orzeczenia na prawdziwych ustaleniach faktycznych, obowiązku wykazania realizacji przez oskarżonego znamion czynu zabronionego mu zarzucanego, jak również obowiązku udowodnienia zawinienia. Dlatego też, kierując się zasadami dążenia do ustalenia prawdy (art. 2 § 2 kpk) i obiektywizmu (art. 4 kpk), Sąd następnie dokona oceny zebranych dowodów, z zachowaniem dyspozycji art. 7 kpk. Dopiero wtedy na podstawie całokształtu zebranego i ocenionego materiału dowodowego, wyda orzeczenie w kwestii odpowiedzialności oskarżonego, prawidłowo - z uwzględnieniem wskazań art. 424 kpk, o ile zajdzie taka potrzeba, swoje stanowisko uzasadni.